

sen af borgernes privatliv eller væsentlige samfundsmæssige interesser.

Arkivloven fastsætter en frist på 30 år for almindelige forvaltningssager og en tilgængelighedsfrist på 80 år for arkivalier, der indeholder oplysninger om enkeltpersoners private og økonomiske forhold.

Tilgængelighedsfristen på 80 år er fastsat af hensyn til beskyttelsen af privatlivets fred hos borgerne, og længden af fristen er fastsat under hensyn til levealden. Denne hovedbetragtning ligger også bag de frister, der kendes fra andre landes arkivlovgivning.

Arkivloven giver derudover mulighed for at fastsætte længere tilgængelighedsfrister end 30 år, når det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn, bl.a. hensynet til statens sikkerhed, rigets forsvar og udenrigspolitiske forhold.

Ved arkivlovsrevisionen i 1997 blev det fastsat, at særlige tilgængelighedsfrister som hovedregel skal fastsættes for det enkelte dokument og ikke for hele sager eller arkivgrupper. Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at offentligheden og forskningen kan få videst mulig adgang til arkiverne.

Det må formentlig fra alle sider erkendes, at der er oplysninger, som skal holdes tilbage i kortere eller længere tid. Åbenheden kan ikke drives så vidt, at den medfører krænkelser af borgerne eller af væsentlige samfundsmæssige interesser. Men tilgængelighedsfristerne betyder ikke, at arkiverne er lukkede for offentligheden og forskningen, indtil der er gået f.eks. 40 eller 80 år. De betyder derimod, at den, der ønsker indsigt i oplysninger om enkeltpersoners private og økonomiske forhold eller andre fortrolige oplysninger inden tilgængelighedsfristens udløb, skal søge dispensation.

Arkivloven viser sig i praksis at være så smidig, at det i langt de fleste tilfælde kan lade sig gøre at udvise åbenhed uden at krænke hverken private eller offentlige interesser. Er der tale om dispensationer fra de særlige frister, der skal beskytte hensynene til statens sikkerhed, rigets udenrigspolitiske forhold m.v., er det den myndighed, der har afleveret arkivalierne, der træffer den egentlige afgørelse. Det er i sidste ende den pågældende minister, der afgør sagen, når det drejer sig om den statslige forvaltnings arkivalier. Jeg finder det væsentligt, at det er et politisk ansvar at forholde sig til disse spørgsmål.

Jeg skal også gøre opmærksom på, at hvert år rapporterer rigsarkivaren om praksis på tilgængelighedsområdet til det tilgængelighedsudvalg, der er nedsat i henhold til arkivloven. De henstillinger og anbefalinger, der siden arkivlovens ikrafttræden i 1992 er kommet fra dette udvalg, har haft en væsentlig indflydelse i retning af større åbenhed.

Når vi i dag taler om holocaust og om de arkivalier, der er kilderne til Danmarks historie i årene omkring Anden Verdenskrig, kan jeg for det første fastslå, at dette materiale er omfattet af de almindelige tilgængelighedsregler. Jeg har tidligere over for Folketinget tilkendegivet, at jeg ikke finder det rigtigt med en særlig lovgulering for bestemte historiske perioder.

For det andet synes der ikke at være mange eksempler på vanskeligheder med hensyn til adgang til materiale vedrørende besættelsestiden. Men der er eksempler på vanskeligheder, hvor vi nærmere må vurdere baggrunden for den manglende adgang. Jeg kan give det tilsagn, at jeg vil anmode rigsarkivaren om at være nidkært opmærksom på, at åbenhedsprincippet også følges i forbindelse med de aktuelle undersøgelser om perioden 1933-1950 og om løbende at rapportere til mig om tilgængelighedsspørgsmål. Jeg vil i givet fald tage et sådant spørgsmål op til drøftelse med vedkommende fagministre, og regeringen vil løbende rapportere til Folketinget om eventuelle problemer.

Det er vigtigt, at begivenhederne i denne periode, der har så stor betydning for vores opfattelse af historien, bliver beskrevet så dækkende som muligt. Som der står i holocausterklæringen fra Stockholm, skal vi sikre, at alle dokumenter om perioden kan stilles til rådighed for forskningen. Men det skal naturligvis ske med de beskyttelseshensyn, der findes i vor lovgivning.

Endelig skal jeg gøre opmærksom på, at Folketinget ved revisionen af arkivloven i 1997 bestemte, at en mere generel revision af arkivloven, bl.a. på tilgængelighedsområdet, skal finde sted senest i folketingssamlingen 2001-02. Denne tidsplan vil regeringen følge, og jeg vil snarest tage initiativ til nedsættelse af en arbejdsgruppe med repræsentanter for berørte kredse, forskning, presse og administration, der kan forberede en sådan lovrevision, bl.a. med inddragelse af erfaringer fra andre lande.